

***Školní vzdělávací
program
Mateřské školy Raduň
a Vršovice***

Mateřská škola Raduň, Gudrichova 40, 747 61 Raduň

Identifikační údaje

ZŠ a MŠ Raduň příspěvková organizace, Gudrichova 223, Raduň

IČO: 75029375

IZO: 107628856

Tel: 553796134

Zřizovatel: Obecní úřad Raduň, Gudrichova 79, Raduň

Odpoovědná osoba: Ředitelka příspěvkové organizace – Mgr. Dita Dragonová
Učitelka pověřená řízením odloučeného pracoviště - Hana Říčná

Mateřská škola Raduň, Gudrichova 40, odloučené pracoviště příspěvkové organizace Základní škola a Mateřská škola Raduň

Typ zařízení: celodenní provoz-2 třídy

Stanovená kapacita: 50 dětí

Provozní doba: 6:15 – 16:15

Tel: 553 796

Mateřská škola Vršovice, Vršovice 99, odloučené pracoviště Základní školy a Mateřské školy Raduň

Typ zařízení: celodenní provoz – jednotřídní mateřská škola

Stanovená kapacita: 25 dětí

Provozní doba: 6:15 – 16:15

Tel: 553 796 149

Program zpracovala: Hana Říčná ve spolupráci s kolektivem MŠ na základě RVP pro předškolní vzdělávání č. j. 32405/2004-22, manuálu k přípravě školního vzdělávacího programu MŠ vydaného VÚP Praha 2005

Školní vzdělávací program je v platnosti od 1. září 2016

Schválil: Ředitelka příspěvkové organizace Mgr. Dita Dragonová

Obsah:

1. Identifikační údaje
2. Obecná charakteristika škol
3. Podmínky vzdělávání
  - 3.1 Věcné podmínky
  - 3.2 Životospráva dětí
  - 3.3 Psychosociální podmínky
  - 3.4 Organizace chodu
  - 3.5 Řízení mateřské školy
  - 3.6 Personální zajištění
  - 3.7 Spoluúčast rodičů, spolupráce s dalšími institucemi
4. Organizace vzdělávání
5. Charakteristika vzdělávacího procesu
6. Vzdělávací obsah
7. Evaluační systém

2. Obecná charakteristika škol

Budova mateřské školy v Raduni je dvoupodlažní, všechny prostory, které používají děti jsou rozmístěny po celé budově, v obou patrech. Jsou prostorné a vzdušné, sociální zařízení odpovídá normám EU. Budova je obklopena školní zahradou dostatečně vybavenou průlezkami a dalším vybavením. Mateřská škola je v blízkosti zámeckého parku, lesa a luk, toto okolí je hojně využíváno k pobytu venku.

Budova mateřské školy Vršovice je jednopodlažní, všechny prostory, které využívají děti, jsou v jedné úrovni, prostorné a vzdušné, sociální zařízení odpovídá normám EU, bylo v roce 2015 kompletně zrekonstruováno. Budova je obklopena školní zahradou dostatečně vybavenou průlezkami a dalším vybavením, které je průběžně obnovováno. Mateřská škola je v blízkosti lesa a luk, toto okolí je hojně využíváno k pobytu venku.

Školní vzdělávací program je postaven na spolupráci rodiny a školy, hledáme společnou cestu ke spokojenosti dětí, přičemž cestou je chápán pedagogický proces, společnou cestou pak zejména spolupráce s rodiči, nepedagogickými pracovníci se školou, dětmi. Dostatek informací, otevřené dveře, společné akce, vzájemné komunikace a vtahování rodičů do předškolního vzdělávání a chodu školy je naší prioritou.

a) Dlouhodobá koncepce

Mateřské školy se nacházejí uprostřed krásné přírodní scenérie, což samo o sobě vybízelo věnovat se s dětmi ochraně a pozorování přírody, takže jsme se rozhodli pro ekologickou výchovu. Ekologické výchově se věnujeme již řadu let, děti s chutí pracují podle programu, který společně vytváří všechny pedagogické pracovnice, spolupracujeme s ekologickým sdružením Vita. Chtěli bychom v dětech probudit lásku k přírodě a vypěstovat v nich pocit zodpovědnosti vůči přírodě. Pokud budou děti vedeny od raného dětství k ochraně životního prostředí, budeme mít všichni naději na čistší budoucnost. Dáváme u dětí přednost vlastní zkušenosti před výkladem lektora, byť by měl sebelepší vztah k dětem, proto se věnujeme přírodě právě v přírodě. Na dlouhých vycházkách do okolí školy pozorujeme lesy, jejich ubývání, lesní vegetaci, změny, které přicházejí se změnou ročního období, také vliv životního prostředí na rostliny, stromy a zvěř. Pozorování vlivů dnešního života na přírodu, poznávání a vyvozování důsledků bychom se chtěli věnovat i v příštích letech. Neomezujeme se jen na lesní vegetaci, ale okolí mateřské školy, školní zahrada a louky v okolí nabízejí spoustu možností k poznání. Prvky ekologické výchovy musí prolínat celým výchovným působením, musí rozvíjet dovednosti a schopnosti ve vztahu k prostředí, utvářet hygienické návyky, rozvíjet citové vztahy k přírodě a jejího estetického vnímání. Důležité je vytváření dovedností a návyků v udržování čistoty v ošetření rostlin a úpravě okolního prostředí. K naplnění těchto výchovných úkolů je třeba vytvářet dostatek podnětů při hře, prvotní práci i učení vycházejících z poznání a hodnocení přírody. Podněty připravujeme pomocí vhodných metod, postupů a forem práce. Základem je hra, která se promítá do všech výchovných činností a pomocí ní dítě získává prvotní vědomosti a znalosti o životě lidí, jejich práci, vzájemných vztazích a vztahu k přírodě. Důležitá je správná volba učebních pomůcek, pohádky, říkadla, obrázky, stavebnice, modely, hračky.

b) Rámcové cíle vzdělávání mateřské školy

Nejobecnějším cílem, ke kterému předškolní vzdělávání směřuje, je dovést dítě k tomu, aby na základě optimálního rozvoje svých individuálních předpokladů získalo v míře dané jeho věkem a individualitou základy klíčových, tj. pro život důležitých kompetencí: základy pro zdravé sebevědomí a sebejistotu, pro schopnost být samo sebou a zároveň se přizpůsobit životu v sociální komunitě, v kulturní a multikulturní společnosti, pro vstřícný a aktivní postoj ke skutečnosti, k poznávání a učení, pro vnímavý a otevřený vztah k okolnímu světu, jeho rozmanitosti a změně a pro aktivní uplatnění sebe sama v něm, pro schopnost tvořivě a přiměřeně kriticky myslet a rozhodovat se, pro schopnost se aktivně a efektivně učit i pro schopnost jednat v duchu základních lidských a etických hodnot, svobodně, ale také odpovědně - to vše v úrovni přizpůsobené věku dětí, elementárním možnostem jejich chápání a vidění světa i přirozeným životním souvislostem a okolnostem, v nichž předškolní dítě dnes vyrůstá. K tomu, aby mohlo dítě základy těchto kompetencí získat, potřebuje podporu a odbornou pomoc. Předškolní vzdělávání si proto klade další dílčí cíle: pomoci dětem v jejich rozvoji a učení, pomoci dětem si osvojit základy hodnot, na nichž je založena naše společnost, pomoci dětem stát se samostatnými osobnostmi schopnými se projevit a působit na své okolí. Předpokladem naplňování tohoto cíle je: -vytvářet u dítěte základ pro osvojení si takových postojů, jako je odpovědnost a zájem aktivně se podílet na společenském životě, vytvářet příležitosti k tomu, aby každé dítě mohlo rozvíjet své sebevědomí a získat zdravou sebedůvěru, naučit se samostatně a s jistotou vystupovat, vyjadřovat své myšlenky a názory, rozhodovat se a na úrovni svého věku zaujímat aktivní postoj ke světu, rozvíjet schopnost dítěte kooperovat a participovat na činnostech, odpovědnosti, právech a povinnostech společenství, ve kterém žije, hraje si a učí se, poskytovat dítěti příležitost poznat, že může svou životní situaci ovlivňovat, nabízet mu možnost samostatné volby a dávat příležitost pocítit, že může jednat svobodně, že však za svá rozhodnutí a své jednání, stejně tak i za plnění uložených povinností, odpovídá.

3. Podmínky vzdělávání

3.1 Věcné podmínky

Mateřská škola Raduň je historická budova postavená počátkem minulého století. Prošla velkou rekonstrukcí. Tato rekonstrukce probíhala v několika fázích, vždy o letních prázdninách. Proběhla výměna střechy, venkovní fasády, byly vyměněna okna a zároveň byla okna snížena tak, aby děti z oken viděly ven, byly vyměněny vchodové dveře. V dalším roce byla provedena výměna vodovodního a odpadního systému v budově a zároveň zrekonstruované sociální zařízení v přízemí, v následujícím roce i v prvním poschodí. Mateřská škola má dostatečně velké prostory a takové prostorové uspořádání, které vyhovuje nejrozličnějším skupinovým i individuálním činnostem dětí.

V přízemí budovy jsou umístěny prostory menších dětí, jsou zde děti od 2,5 do 4,5 roků, třída je využívána ke vzdělávání dětí i jako jídelna, herna je využívána k volným hrám, cvičení a k odpolednímu odpočinku dětí. Hned vedle herny je sociální zařízení, ze kterého je přístup do šatny dětí. V přízemí se nachází také příprava a výdejna stravy, šatna pro zaměstnance MŠ. V prvním poschodí se nachází stejné prostory, jsou zde však děti starší od 4,5 do 7 let. V tomto poschodí se nachází také kancelář vedoucí pracovníce a v mezipatře je sklad prádla.

Mateřská škola Raduň, Gudrichova 40, 747 61 Raduň

Dětský nábytek, zdravotně hygienické zařízení i vybavení pro odpočinek dětí jsou přizpůsobeny antropometrickým požadavkům, odpovídající počtu dětí, jsou zdravotně nezávadné a bezpečné.

Vybavení hračkami, pomůckami, materiály a doplňky odpovídá počtu dětí i jejich věku, průběžně je obměňováno a doplňováno, podle finančních možností. Hračky a doplňky, nebo alespoň jejich podstatná část, je umístěna tak, aby je děti dobře viděly, mohly si je samostatně brát a zároveň se vyznaly v jejich uložení. Děti se samy se svými výtvary podílejí na úpravě a výzdobě prostředí. Prostor je upraveno tak, aby dětské práce byly dětem přístupné a mohli, je shlédnout i jejich rodiče.

Na budovu mateřské školy bezprostředně navazuje školní zahrada. Tyto prostory jsou vybavené tak, aby umožňovaly dětem rozmanité pohybové a další aktivity, je zde pískoviště kryté sítí, dráha pro koloběžky a odrážedla, průlezky se skluzavkou a pískovištěm, menší zahradní domek umožňující soukromí pro děti, kladiny. V nejbližší době bychom chtěli plochu pro jízdu na koloběžkách zastřešit, abychom prostor zahrady mohli využívat i v mírném dešti a popřípadě se mohli skrýt před sluncem

Všechny vnitřní i venkovní prostory mateřské školy splňují bezpečnostní a hygienické normy dle platných předpisů (čistota, teplota vzduchu, osvětlení atd.)

Celý pozemek je oplocený.

Mateřské škola Vršovice.

Mateřská škola byla účelově postavena v šedesátých letech minulého století za pomoci místních občanů. Samozřejmě prošla a postupně stále prochází rekonstrukcí. Původní ústřední vytápění bylo nevhodné, takže bylo zrekonstruované a převedené z pevných paliv na vytápění plynem, byla vyměněna okna, byla provedena rekonstrukce sociálního zařízení pro děti i zaměstnance MŠ.

Budova má dostatečně velké prostory a takové prostorová uspořádání, které vyhovuje nejrozličnějším skupinovým i individuálním činnostem dětí.

Dětský nábytek, zdravotně hygienické zařízení i vybavení pro odpočinek dětí jsou přizpůsobeny antropometrickým požadavkům, odpovídající počtu dětí, jsou zdravotně nezávadné a bezpečné a jsou estetického vzhledu. Vybavení hračkami, pomůckami, materiály a doplňky je vhodné pro děti, dle možností je průběžně obměňováno a doplňováno. Hračky a doplňky, nebo alespoň jejich podstatná část, je umístěna tak, aby je děti dobře viděly, mohly si je samostatně brát a zároveň se vyznaly v jejich uložení.

Děti se samy se svými výtvary podílejí na úpravě a výzdobě prostředí. Prostor je upraveno tak, aby dětské práce byly dětem přístupné a mohli, je shlédnout i jejich rodiče.

Na budovu mateřské školy bezprostředně navazuje školní zahrada. Tyto prostory jsou vybavené tak, aby umožňovaly dětem rozmanité pohybové a další aktivity. Je zde pískoviště kryté sítí, průlezka se skluzavkou, dráha pro odrážedla a koloběžky, houpadla, menší zahradní domek, který umožňuje dětem hrát si v menší skupince a dát pocit soukromí. Svahovitý terén vybízí k zajímavým pohybovým aktivitám dětí. Pro případ potřeby odpočinku jsou na školní zahradě lavičky se stoly, které jsou využívány i ke klidovým činnostem v průběhu jara a léta, kdy se vzdělávací program přesouvá ven.

Všechny vnitřní i venkovní prostory mateřské školy splňují bezpečnostní a hygienické normy dle platných předpisů (čistota, teplota vzduchu, osvětlení atd.)

Celý pozemek je oplocený.

Provoz venkovních hracích ploch a jejich údržba je upravena ve vnitřní směrnici „Provozní řád školní zahrady“

3.2 Životospráva dětí

Dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava. Je zachována vhodná skladba jídelničky, dodržována zdravá technologie přípravy pokrmů a nápojů, strava se dováží ze školní jídelny při ZŠ Raduň. Děti mají dostatek tekutin k jídlům, jinak během je dodržován pitný režim dne a mezi jednotlivými podávanými jídly jsou dodržovány vhodné tříhodinové intervaly. Je zajištěn pravidelný denní rytmus a řád, který je však současně natolik flexibilní, aby umožňoval organizaci činností v průběhu dne přizpůsobit potřebám a aktuální situaci (aby např. rodiče mohli své děti přivádět podle svých potřeb, aby bylo možné reagovat na neplánované události v životě a chodu mateřské školy). Děti jsou každodenně a dostatečně dlouho venku, činnosti jsou přizpůsobeny okamžité kvalitě ovzduší a povětrnostním podmínkám. Děti mají dostatek volného pohybu nejen na zahradě, ale i v interiéru mateřské školy. Pedagogové se sami chovají podle zásad zdravého životního stylu a poskytují tak dětem přirozený vzor.

3.3 Psychosociální podmínky

Děti se cítí v prostředí mateřské školy dobře, spokojeně, jistě a bezpečně. Nově příchozí dítě má možnost se postupně adaptovat na nové prostředí i situaci. Pedagogové respektují potřeby dětí (obecně lidské, vývojové a individuální), reagují na ně a pomáhají v jejich uspokojování (jednají nenásilně, přirozeně a citlivě, navozují situace pohody, klidu, relaxace apod.) Děti nejsou neúměrně zatěžovány, či neurotizovány spěchem a chvatem. Všechny děti mají rovnocenné postavení a žádné z nich není zvýhodňováno ani znevýhodňováno. Jakékoliv projevy nerovnosti, podceňování a zesměšňování dětí je naprosto nepřijatelné. Volnost a osobní svoboda dětí je dobře vyvážena s nezbytnou mírou omezení, vyplývajících z nutnosti dodržovat v mateřské škole potřebný řád a tolerovat potřeby ostatních dětí. Pedagogický styl, způsob jakým jsou děti vedeny, je podporující, sympatizující, počítá s aktivní spoluúčastí a samostatným rozhodováním dítěte, projevuje se přímou, vstřícnou, empatickou a naslouchající komunikací pedagoga s dětmi. Je vyloučeno manipulování s dítětem, zbytečné organizování dětí, podporování nezdravé soutěživosti dětí. Jakákoliv komunikace s dítětem, kterou dítě pociťuje jako násilí je nepřijatelná. Pedagog se vyhýbá negativním slovním komentářům a podporuje děti v samostatných pokusech, dostatečně chválí a pozitivně hodnotí. Ve vztazích mezi dospělými a mezi dětmi se projevuje vzájemná důvěra, tolerance, ohleduplnost a zdvořilost, solidarita, vzájemná pomoc a podpora. Dospělí se chovají důvěryhodně a spolehlivě, autenticky. Dětem se dostává jasných a srozumitelných pokynů, třída je pro děti kamarádkým společenstvím, v němž jsou zpravidla rády. Pedagog se programově věnuje neformálním vztahům dětí ve třídě a nenásilně je ovlivňuje prosociálním směrem-prevence šikany a jiných sociálně patologických jevů u dětí.

3.4 Organizace chodu mateřské školy

Denní řád je dostatečně pružný, umožňuje reagovat na individuální možnosti dětí, na jejich aktuální či aktuálně změněné potřeby. Pedagogové se plně věnují dětem a jejich vzdělávání. Děti nacházejí potřebné zázemí, klid, bezpečí i soukromí. Při vstupu dítěte do mateřské školy je uplatňován individuálně přizpůsobený adaptační režim. Poměr spontánních a řízených činností je v denním programu vyvážený a to včetně aktivit, které škola organizuje nad rámec běžného programu. Děti mají dostatek času i prostoru pro spontánní hru. Veškeré aktivity jsou organizovány tak, aby děti byly podněcovány k vlastní aktivitě a experimentování, aby se zapojovaly do organizace činností, pracovaly svým tempem. Jsou vytvářeny podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnost, děti mají možnost účastnit se společných činností v malých, středně velkých i velkých skupinách, záleží na jejich volbě. Je dostatečně dbáno na osobní soukromí dětí. Pokud to děti potřebují, mají možnost uchýlit se do klidného koutku a neúčastnit se společných činností, stejně tak i možnost soukromí při osobní hygieně. Plánování činností vychází z potřeb a zájmů dětí, vyhovuje individuálním vzdělávacím potřebám a možnostem dětí. Nejsou překračovány doporučené počty dětí ve třídě.

Denní režim

6:15 – 8:30	scházení dětí, individuální činnosti, hry
8:30 – 9:00	hygiena, přesnídávka
9:00 – 10:00	řízené činnosti – vzdělávací práce, pohybové aktivity
10:00 – 11:30	pobyt venku v závislosti na počasí se prodlužuje, popřípadě zkracuje, za nepříznivého počasí probíhá náhradní činnost, hry
11:30 – 12:00	hygiena, oběd
12:00 – 12:30	zájmové aktivity
12:30 – 14:00	poslech pohádky, odpolední klid, postupně u Motýlků zkracování doby na spánek, nahrazování hrou a řízenou činností
14:00 – 16:15	svačina, kroužky, individuální činnost, hry, rozcházení dětí, rytmika, pracovní činnosti

V Mateřské škole Raduň jsou děti rozdělené podle věku do dvou tříd. V první třídě – Berušek jsou děti od 2,5 do 4,5 let, v druhé třídě – Motýlků jsou děti od 4,5 do 7 let. Třídy pracují podle společného vzdělávacího programu, který paní učitelky aktuálně přizpůsobují věku dětí. V třídním vzdělávacím programu je dostatek prostoru pro individuální záměry, tvořivost a aktuální dění v MŠ. V případě potřeby se třídy na nezbytně nutnou dobu spojí.

Mateřská škola Vršovice je jednotřídní, takže je věkově smíšená. Při zajišťování provozu spolupracují dvě učitelky a jedna provozní pracovnice, v případě potřeby zastupování je na dobu nezbytně nutnou vyslán pracovník z MŠ Raduň.

Organizace dne je jednotná pro obě mateřské školy

3.5 Řízení mateřské školy

Pověřená pracovnice řízením mateřské školy Hana Říčná, má na starosti 5 pedagogických a 3 správních zaměstnankyně.

Povinnosti, pravomoci a úkoly všech pracovníků jsou jasně vymezeny.

Mateřská škola Raduň, Gudrichova 40, 747 61 Raduň

Je vytvořen funkční informační systém a to jak uvnitř školy, tak navenek.

Při vedení zaměstnanců učitelka pověřená řízením odloučeného pracoviště vytváří ovzduší vzájemné důvěry a tolerance, zapojuje spolupracovníky do řízení školy, ponechává jim dostatek pravomocí a respektuje jejich názory. Podporuje a motivuje spoluúčast všech členů týmu na rozhodování o zásadních otázkách školního programu. Učitelka pověřená řízením odloučeného pracoviště rozumně hodnotí práci podřízených, nezapomíná na jejich vhodnou motivaci, podporuje spolupráci. Pedagogický sbor pracuje jako tým, zve ke spolupráci rodiče. Plánování pedagogické práce a chodu školy je funkční opírá se o předchozí analýzu a využívá zpětné vazby. Učitelka pověřená řízením odloučeného pracoviště vypracovává školní vzdělávací program ve spolupráci s ostatními členy pedagogického týmu. Kontrolní a evaluační činnost zahrnují všechny stránky chodu mateřské školy, jsou smysluplné a užitečné. Z výsledků jsou vyvozovány závěry pro další práci.

Mateřská škola spolupracuje se zřizovatelem a dalšími orgány státní správy a samosprávy, se základní školou, s jinými organizacemi v místě školy a s odborníky poskytujícími pomoc zejména při řešení individuálních výchovných a vzdělávacích problémů dětí.

3.6 Personální a pedagogické zajištění

V současné době o děti pečuje v mateřských školách 6 pedagogických pracovníků a 3 správní zaměstnankyně.

Pracovníci, kteří pracují v mateřské škole jako pedagogové, mají předepsanou pedagogickou odbornou kvalifikaci, tři pracovnice mají vystudovanou Vysokou školu pedagogickou se zaměřením na vzdělávání předškolních dětí. Pedagogický sbor je stmelený a stabilní, pedagogové mají zájem o svůj další odborný růst, soustavně se dále vzdělávají, využívají nabídek KVIC, studují angličtinu apod. V případě změny pedagogických pracovníků dbáme na odbornou pedagogickou způsobilost.

Učitelka pověřená řízením odloučeného pracoviště sleduje udržení a růst profesních kompetencí všech pedagogů, vytváří podmínky pro jejich další systematické vzdělávání. Služby pedagogů jsou organizovány takovým způsobem, aby byla vždy a při všech činnostech zajištěna dětem optimální pedagogická péče.

Podle možností a podmínek školy je zajištěno překrývání přímé pedagogické činnosti učitelů ve třídě, optimálně alespoň v rozsahu dvou a půl hodiny. Činnosti, při kterých je zajištěno souběžné působení dvou učitelů ve třídě – je hlavně pobyt venku a příprava na pobyt venku, v některých předem stanovených dnech také při individuálních i skupinových vzdělávacích činnostech.

Pedagogové jednají, chovají se a pracují profesionálním způsobem v souladu s pedagogickými zásadami výchovy a vzdělávání předškolních dětí.

3.7 Spoluúčast rodičů, spolupráce s dalšími institucemi

Ve vztazích mezi pedagogy a rodiči panuje oboustranná důvěra a otevřenost, vstřícnost, porozumění, respekt a ochota spolupracovat. Spolupráce funguje na základě partnerství.

Pedagogové sledují konkrétní potřeby jednotlivých dětí, respektive rodin, snaží se jim porozumět a vyhovět. Rodiče mají možnost podílet se na dění ve škole, účastnit se různých

Mateřská škola Raduň, Gudrichova 40, 747 61 Raduň

programů dle svého zájmu zde vstupovat do hry svých dětí. Jsou pravidelně a dostatečně informováni o všem, co se v mateřské škole děje. Projevili zájem, mohou spolupracovat při plánování programu školy, při řešení vzniklých problémů apod. Pedagogové pravidelně informují rodiče o prospívání jejich dítěte i o jeho individuálních pokrocích v rozvoji i učení. Domlouvají se s rodiči o společném postupu při jeho výchově a vzdělávání. Pedagogové chrání soukromí rodiny a zachovávají patřičnou mlčenlivost o jejich vnitřních záležitostech. Jednají s rodiči ohleduplně, taktně a diskrétně, s vědomím, že pracují s důvěrnými informacemi. Nezasahují do života a soukromí rodiny, varují se přílišné horlivosti a poskytování nevyžádaných rad. Mateřská škola podporuje rodinnou výchovu a pomáhá rodičům v péči o dítě, nabízí rodičům poradenský servis i nejrůznější osvětové aktivity v otázkách výchovy a vzdělávání předškolních dětí.

Spolupráce s dalšími institucemi

Základní škola - spolupráce učitelky ZŠ a MŠ, předávání poznatků o dětech
-návštěva dětí z MŠ v ZŠ a školní družině, seznámení s prostředím, budovou a některými učiteli
-beseda s učitelkou základní školy s rodiči předškolních dětí

Obecní úřad -projednávání vzájemných požadavků na práci mateřské školy
-spolupráce při sestavování školního rozpočtu
-informování obecního úřadu o činnostech mateřské školy
- kulturní program na vítání občánků

PPP -přednášky pro pedagogy a rodiče
-test školní zralosti
-příprava dětí na školu

KVIC -účast učitelek na akcích pořádaných KVIC

Zákonní zástupci - zahajovací schůzka, seznámení se školním řádem, režimem dne, školním vzdělávacím programem, potřeby dětí
-pomoc rodičů při přípravě školních akcí, schválení rodičovského příspěvku
-seznámení s nabídkou zájmových aktivit

4. Organizace vzdělávání

Mateřské školy jsou elokovaným pracovištěm příspěvkové organizace Základní školy a Mateřské školy Raduň

Mateřská škola Raduň je 2 třídní.

Mateřská škola Vršovice je jednotřídní.

V provozu jsou obě MŠ denně od 6:15 do 16:00 hod.

Charakteristika tříd MŠ Raduň

Mateřská škola Raduň, Gudrichova 40, 747 61 Raduň

V Mateřské škole jsou v 1. třídě umístěny zpravidla děti ve věku od 2,5 do 4,5 let. Všechny děti jsou přijaté k celodenní docházce. Ve 2. třídě jsou umístěny děti ve věku od 4,5 do 7 let. V případě přání zákonných zástupců je umožněno sourozencům být v jedné třídě.

1. třída se nachází v přízemí budovy, má samostatnou šatnu, která byla vybavena novými, prostornými šatnovými bloky, každé dítě má svou část ohraničenou malou zástěnou. Sociální zařízení obsahuje 5xWC a 5x umývadlo pro děti s tekutým mýdlem, umývadla jsou od WC oddělena zástěnou, na které jsou uloženy kartáčky na zuby a ručníky dětí. Třída i herna jsou prostorné, umožňují dětem dostatečný pohyb dle potřeby, nachází se zde i centra aktivit, která vybízejí k tematickým hrám, povzbuzují zájem a zvědavost dětí. Ve třídě je nový nábytek, odpovídá hygienickým požadavkům. Děti mají vše snadno dostupné. Ve třídě jsou židle a stoly dvou výšek.

K odpolednímu odpočinku slouží herna, lůžkoviny jsou uloženy v policích k tomu určených, lehátka jsou nová, stohovatelná.

K pobytu venku slouží za příznivých podmínek školní zahrada, která je vybavená průlezkami, pískovišti a houpačkami.

2. třída je umístěna do 1. poschodí, rozložení a vybavení prostorů je shodné s 1. třídou. Hračky a učební pomůcky odpovídají vždy věku a potřebám dětí.

Mateřská škola Vršovice je jednotřídní, jednopodlažní. Po vstupní chodbě se nachází šatna dětí opatřena novými šatnovými bloky, herna, která slouží i k odpolednímu odpočinku dětí, třída, která slouží jak ke vzdělávání dětí, tak ke stravování. Při volnočasových aktivitách jsou využívány všechny prostory budovy. Samozřejmostí je sociální zařízení, výdejna stravy a sklad pomůcek.

Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí mimořádně nadaných

Mateřské školy zajišťují v rámci inkluze výchovu a vzdělávání dětí se specifickými vzdělávacími potřebami. Mateřské školy nejsou bezbariérové, pokud by se vyskytla potřeba vzdělávání dítěte s tělesným handicapem, je možnost vzdělávání v Mateřské škole ve Chvalíkovcích, která je také elokovaným pracovištěm ZŠ a MŠ Raduň.

Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami spolupracujeme se SPC a PPP Opava.

Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí mimořádně nadaných vychází ve své základní koncepci z respektování individuálních potřeb dítěte, jeho možností a schopností. Pedagogové si vypracovávají individuální vzdělávací plán v případě vyrozumění z PPP a SPC, zajišťují vhodné pomůcky a podmínky pro vzdělávání. Při vzdělávání dětí se speciálními potřebami se náplň práce přizpůsobuje tak, aby maximálně vyhovovala potřebám dětí. Smyslem a cílem vzdělávání je vybavit všechny děti souborem klíčových kompetencí na úrovni, která je pro ně dosažitelná a připravit je tak na další vzdělávání a uplatnění ve společnosti.

U dětí mimořádně nadaných je kladen důraz na obsah TVP, který je vytvářen tak, aby byl dle potřeby rozumně přizpůsoben a doplněn s ohledem na mimořádné schopnosti či nadání dětí.

Podmínky vzdělávání u dětí s poruchami pozornosti a vnímání (dětí s poruchou učení a chování) prostředím je pro dítě zklidňující, je zajištěn zvýšený bezpečnostní dohled, počet dětí ve třídě je snížen dle možností školy, je zajištěn důsledný individuální přístup pedagoga k dítěti, mateřská škola těsně spolupracuje se SPC a se zákonnými zástupci dítěte. Jsou využívány speciální didaktické pomůcky zaměřené na cvičení, soustředění a pozornosti.

Vzdělávání dětí z kulturně znevýhodňujícího prostředí, dětí s oslabeným rodinným zázemím se uskutečňuje podle požadavků daných RVP PV. Snížená sociální adaptabilita těchto dětí či zvýšená potřeba výchovy a vzdělávání v některé oblasti vyžaduje úpravu vzdělávacího obsahu

Mateřská škola Raduň, Gudrichova 40, 747 61 Raduň

i podmínek vzdělávání. V mateřské škole jsou uplatňovány vzdělávací metody umožňující včasnou diagnostiku, individuální přístup a rozvojovou stimulaci dětí.

U dětí mimořádně nadaných je zajištěno dostatečné množství alternativních prvků vzdělávání s ohledem na mimořádné schopnosti či nadání dětí.

Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka:

Děti-cizinci a děti, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí, potřebují podporu učitele mateřské školy při osvojování českého jazyka. Již od nástupu dítěte do mateřské školy je poskytována jazyková podpora během celého dne, při práci s celou třídou je třeba mít na vědomí, že se v ní nacházejí i děti, které se český jazyk učí jako druhý jazyk, uzpůsobit tomu didaktické postupy a děti cíleně podporovat v osvojování českého jazyka a připravit děti jazykově tak, aby mohly pokračovat ve výuce v základní škole.

Přijímání dětí do mateřské školy:

Přijímání dětí do MŠ provádí ředitel na základě žádosti rodičů a vyjádření dětského lékaře. Doposud byli přijati vždy všichni zájemci o předškolní vzdělávání, kapacita školy je pro obec dostačující, ještě mohou být uspokojeny požadavky na umístění dětí ze sousedních obcí. Při nástupu nového dítěte předloží rodiče lékařské potvrzení o způsobilosti docházky dítěte do MŠ. Do každé třídy je zapsáno 25 dětí. Děti jsou rozděleny podle věku, v případě žádosti rodičů mohou být sourozenci nebo kamarádi umístěni do jedné třídy bez ohledu na věk dětí.

Změny v docházce, docházka a způsob omlouvání:

Změny v pravidelné docházce si rodiče dohodnou s učitelkou pověřenou řízením MŠ. Rodiče jsou povinni předat dítě učitelce do oddělení, oznámit jí údaje o zdravotním stavu dítěte. Dítě, v jehož rodině se vyskytlo infekční onemocnění, je do mateřské školy přijato na základě souhlasu lékaře. Nepřítomnost je nutno omluvit do 8:00 hodin.

V době letních prázdnin je MŠ na dobu 6-8 týdnů uzavřena.

Rozcházení je možné:

- po obědě
- po odpoledním odpočinku
- kdykoliv, po dohodě se zákonným zástupcem dítěte (návštěva lékaře, logopeda...)

Styk s rodiči, učitelkou a ředitelkou:

S učitelkou je možno hovořit denně při scházení a rozcházení dětí. Podrobné informace jsou rodičům předávány na informační tabuli v přízemí, při dnech otevřených dveří a akcích pro rodiče. S učitelkou pověřenou řízením odloučeného pracoviště je možno si domluvit schůzku kdykoliv.

Stravování dětí

V mateřské škole se podává jídlo 3 krát denně a je dováženo ze školní jídelny při ZŠ Raduň. Vedoucí. Stravování je zákonnými zástupci dětí hrazeno bezhotovostně na měsíc dopředu. Odpočet za odhlášené obědy se provádí zpětně v dalším měsíci.

Celodenní sazbu za stravu určuje vedoucí školní jídelny, je pohyblivá, v závislosti na ceně potravin.

Mateřská škola Raduň, Gudrichova 40, 747 61 Raduň

Péče o zdraví a bezpečnost dětí

Paní učitelky provádí při přijímání dítěte ranní filtr, při kterém zjišťují celkový zdravotní stav dítěte a zejména věnují pozornost kůži, sliznici úst a spojivkám očí dítěte.

Vyskytnou-li se u dítěte v průběhu dne příznaky infekčního onemocnění, uvědomí učitelka co nejdříve rodiče, aby mohli co nejdříve odvést dítě k lékaři.

Rodiče jsou zodpovědní za to, že přivádějí do MŠ dítě zdravé.

MŠ pečuje o pravidelný pobyt dětí venku, za vhodné oblečení spoluodpovídají rodiče.

Prostory MŠ jsou udržovány v čistotě, ručníky jsou vyměňovány 1 krát týdně, ložní prádlo 1 krát za 21 dnů, pyžama 1 krát za 14 dní odnášejí děti domů k vyprání.

Děti jsou vydávány starším sourozencům a cizím osobám jen na základě písemného zmocnění rodičů. Každý úraz dítěte jsou povinny pí. učitelky hlásit učitelce pověřené řízením odloučeného pracoviště, zákonnému zástupci dítěte a provést záznam do knihy úrazů..

V případě nevyzvednutí dítěte z mateřské školy zákonným zástupcem se pedagogická pracovnice pokusí kontaktovat zákonné zástupce telefonicky, zjistit, proč si dítě nevyzvedli a kdy do mateřské školy přijdou. Pokud se to opětovně nepodaří, kontaktuje učitelku pověřenou řízením odloučeného pracoviště a sociální pracovníci.

5. Charakteristika vzdělávacího programu

Základní principy naplňování cílů

- maximální poznání dítěte
- přiměřenost požadavků na dítě
- pestrost a různost činností
- nabídka cesty k dosažení cílů

Formy a metody práce s dětmi:

Vzdělávání dětí je uskutečňováno ve všech činnostech a situacích, které se v průběhu dne vyskytnou, vyváženým poměrem spontánních a řízených aktivit. Specifickou formu představuje didakticky zacílená činnost, ve které pedagog s dítětem naplňuje konkrétní vzdělávací cíle pomocí záměrného a spontánního učení. Toto učení zakládáme na aktivní účasti dítěte, založené na smyslovém vnímání, prožitkovém a interaktivním učení, zpravidla ve skupinách a individuálně. Omezujeme učení předáváním hotových poznatků a slovních poučení. Všechny činnosti obsahují prvky hry a tvořivosti.

Hlavními činnostmi jsou hry - tvořivé, námětové, dramatizující, pohybové, taneční, didaktické ve formě individuální, skupinové, frontální, řízené i spontánní, sebeobslužné činnosti, rozhovory, vyprávění, činnosti vyžadující vůli, vytrvalost, sociální a interaktivní hry, společenské hry, společné aktivity nejrůznějšího charakteru, činnosti ve dvojicích, ve skupinkách, četba, poslech pohádek a příběhu, konkrétní činnosti týkající se příprav oslav a svátku, příležitosti poznávat mravní hodnoty v jednání lidí, příležitosti poznávat hodnotu věcí a lidské práce, hry a situace kde se děti učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých, hry a činnosti, které vedou k ohleduplnosti k druhému, společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému – komunitní kroužky, kreslení, malování, modelování, různé

Mateřská škola Raduň, Gudrichova 40, 747 61 Raduň

výtvarné techniky, pracovní činnosti, písničky, básničky, smyslové hry, opakovací chvílky, grafomotorická cvičení, hádanky, pohybové činnosti a další.

Děti mají možnost v průběhu dne spontánní hru dokončit nebo v ní pokračovat později (např. v odpoledních činnostech). Děti jsou podněcovány k vlastní aktivitě a experimentování. Je dbáno na soukromí dětí, nemusí se účastnit všech společných činností.

Pro děti s odkladem školní docházky (v případě, že je to doporučeno PPP) máme zpracovány individuální vzdělávací plány, v nichž jsou zakotveny požadavky Pedagogicko psychologické poradny.

Při týdenním plánování vycházíme ze Školního vzdělávacího programu, Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání a odborné literatury - Raabe: Metodické listy, Kafomet, Barevné kamínky apod.

Pro nejstarší děti zařazujeme v druhé polovině školního roku dva dny v týdnu tzv. nespící aktivity - zájmové činnosti, a to v oblasti výtvarné, hudební, pracovní, přípravné na školu apod.

Během školního roku připravujeme pro děti také kulturní akce zejména formou divadelních představení profesionálních herců - Divadlo loutek v Opavě, soukromých herců přímo v mateřské škole. Děti se pod vedením p. učitelek zúčastňují různých soutěží, v některých již získaly různá ocenění.

Zúčastňujeme se také různých sportovních aktivit dle nabídky organizátorů, vše samozřejmě se souhlasem zákonných zástupců dětí.

Vzdělávací priority našeho programu

- rozvoj aktivní tvořivosti dítěte, důvěra ve vlastní schopnosti
- pěstování kamarádství a mezilidské vztahy
- slovně vyjádřit své pocity a názory, respektovat druhého
- vytváření kladného vztahu k přírodě
- pestrá nabídka estetických činností, využití lidových tradic, zajistit více citových prožitků
- sdílet zájem, ale i odpovědnost (vhodná motivace a spolupráce s rodiči) o společenství třídy, školy, vesnice, vlasti a prostředí
- kriticky myslet a umět si vybírat, nést za volbu odpovědnost, řešit problémy
- rozvoj pohybových aktivit dle schopností a možností dítěte

Třídní program je vytvořený na míru naším podmínkám vzdělávání dětí smíšeného věku, navazuje na loňský rok, i když názvy témat jsou změněny, aby děti, které jsou zde více let, neměly stejnou nabídku a nenudily se tak.

Třídní program je otevřený dokument, který se v průběhu roku doplňuje nebo zčásti vyjme, upraví. Skládá se z integrovaných měsíčních bloků, dále je potom rozpracován detailně do bloků týdenních. V programu se odráží věk a možnosti dětí, je připravený tak, aby vyhovoval učitelkám i dětem.

Enviromentální výchova – ekologie (průběžně)

Učit děti vztahu k přírodě živé i neživé, vést je ke správnému a vnímavému chování k přírodě a v přírodě, naučit děti rozlišovat, co je nebo není správné ve vztahu k přírodě.

Mateřská škola Raduň, Gudrichova 40, 747 61 Raduň

Naučit děti vnímat separaci odpadů jako naši povinnost vůči přírodě, vysvětlit, jak separace přírodě pomáhá, vést děti k třídění odpadu vlastním příkladem i speciálními koši rozmístěnými po zařízení.

Primární prevence - průběžně

Vysvětlit dětem přijatelným způsobem pojem droga, pomoci jim zorientovat se v tom, co všechno k drogám patří a jak droga ubližuje, ukázat dětem vliv drog na vhodném příkladu) příběh, pohádka, video přijatelné pro děti). Pomoci dramatizace naučit děti, že si nesmí brát od cizích lidí žádné sladkosti, nenechat se přemluvit ani k výletu s cizí osobou ani ke konzumaci čehokoliv, co je nám nabízeno od osoby nám neznámé. Poučit děti o tom, kam se obrátit o pomoc v případě potřeby (svěřit se rodičům, učiteli).

Vést děti k přátelství, toleranci, pomoci druhému, nepodněcovat rivalitu mezi dětmi, přistupovat ke všem dětem stejně, aby nevznikla mezi nimi nesnášenlivost, vštípit dětem heslo „ Co nechceš, aby druzí činili tobě, nečiň jim“ .

Projekt vždy volně navazuje na loňský třídní vzdělávací program. Společně procházíme čtyřmi ročními obdobími, která máme rozdělena na jednotlivé měsíce-integrované bloky, seznamujeme se se situacemi, které přináší život v rodině, mateřské škole, mezi kamarády, na vesnici kde žijí, v přírodě, ale i ve světě kolem nás.

Třídní vzdělávací program vychází z přirozeného vývoje dětí, z podmínek školy, ze složení třídy dětí. Zpracovává hlavní cíle ŠVP do tematických celků, podmínek a oblastí dle časového sledu - roční období. Vytváření pravidel soužití a správného chování v mateřské škole, ale i mimo ni si budeme připomínat mottem „Nejsem sám mezi lidmi“.

Tento program umožní dětem vnímat svět v přirozených souvislostech, získávat tak reálnější a aktivní pohled na něj.

Pracujeme formou prožitkového učení, klidným a laskavým přístupem uspokojujeme potřeby dětí, aby se všechny děti cítily v mateřské škole spokojené a šťastné a byly tak připravené na vnímání a učení se nových poznatků. Všechny výchovné činnosti a oblasti se přirozeným způsobem prolínají celým vzdělávacím procesem.

Záměry projektu

- probouzet u dětí aktivní zájem o poznávání svého okolí, sebe sama, svých blízkých, poznávání světa
- upřednostňovat prožitkové učení, tvořivé hry, rozvíjet řečové a komunikativní dovednosti a schopnosti dětí
- podporovat samostatnost u dětí, slušné chování, pozitivní přístup k životu, posilovat vůli, sebeovládání, schopnost podřídit se pravidlům, spolupracovat s ostatními
- vést děti ke společenskému chování, kultuře stolování, důslednému dodržování stanovených pravidel
- vytvářet dětem dostatek příležitostí, aby se mohly podílet na rozhodnutích týkajících se jich samotných
- vytvářet pro děti veselé a přátelské prostředí v mateřské škole
- podporovat zdravý životní styl a pohybové aktivity
- rozvíjet hudební dovednosti
- zaměřit se na ekologické aktivity, používat pobyt venku k plnění předškolního vzdělávání

Mateřská škola Raduň, Gudrichova 40, 747 61 Raduň

-uspokojovat potřeby dětí ve všech oblastech tak, aby se z nich staly samostatné, spolupracující, sebevědomé a citlivé osobnosti

Vzdělávací cíle projektu

1. Cíl: Rozvíjení dítěte a jeho schopnosti učení

- Poznání a ovládnutí vlastního těla
- Komunikace s okolním světem různými výrazovými prostředky
- Rozvíjet schopnost tvůrčím způsobem zaujímat postoje k reálnému i fantazijnímu světu a vyjadřovat je pomocí hry
- Zdokonalovat slovní projev adekvátně různým situacím, učit se chápat a umožnit ostatním, aby ho pochopili, a zapojovat se do kolektivu.
- Poznávat a objevovat okolí, v němž dítě žije a seznamovat se s jeho nejdůležitějšími prvky a jevy.

2. Cíl: Osvojení si základu hodnot, na nichž je založena naše společnost

- Poznávat některé kulturní a umělecké projevy svého prostředí, rozvíjet schopnost zajímat se o kulturu své země,
- Zasahovat do svého prostředí, zapojovat se stále aktivněji do různých činností a do života v rodině a společenství, ve kterém dítě žije
- Vytvářet přátelské vztahy, vyjadřovat bez zábrán vlastní pocity a rozvíjet postoje vedoucí k vzájemné spolupráci, pomoci, ohledu a toleranci k jedincům se speciálními potřebami, nebo jedincům jinak se odlišujícím.
- Navazovat sociální vazby ve stále širších okruzích, učit se vyjadřovat vlastní zájmy a hlediska s ohledem na ostatní.

3. Cíl: Získání osobní samostatnosti a schopnosti projevat se jako samostatná osobnost působící na své okolí.

- Rozvíjet postupně samostatnost dítěte v základních lidských činnostech postupným zvládnutím vlastního těla, schopnost zapojovat se do společenství, v němž žije a osvojovat si základní lidské návyky péče o zdraví
- Vytvářet si postupně kladný obraz o sobě a budovat vlastní identitu prostřednictvím poznávání sebe sama a hodnocení osobních vlastností, možností i omezení.
- Poznávat a, hodnotit a respektovat odlišné možnosti a formy jednání a vytvářet postupně kritéria vlastního vystupování.

Zajišťovat psychickou, sociální a fyzickou pohodu každého dítěte, doplňovat rodinnou výchovu, stavět základy vědomého poznání a učení a usnadňovat tak jeho další životní a vzdělávací cestu.

Očekávané poznatky, hodnoty a postoje, které děti získají

- posílení sebedůvěry
- poznávání sama sebe
- zodpovědnost vůči sobě i společnosti
- uvědomování si důležitosti rodiny
- samostatnost
- přátelství

- vytváření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem
- vývoj řeči a schopnosti komunikace
- radost z objevování, poznávání, seznamování, tvoření
- umění řešit problémy

6. Vzdělávací obsah

Integrované bloky, jejich části, záměry a kompetence

Září

Kompetence k učení:

Soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmu, znaku a symbolů

Kompetence k řešení problémů:

Všímá si dění i problému v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem

Komunikativní kompetence:

Prubežně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím

Sociální a personální kompetence:

Napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí

Činnostní a občanské kompetence:

Zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění

Sexuální výchova: Seznamovat se s lidským tělem, učit se správně vše pojmenovat.

Primární prevence: Věnovat pozornost novým dětem, dát dětem pocit důležitosti a učit je poznat nejen kamarády, ale i sebe

Záměry tematického celku

Navodit radostnou atmosféru ve třídě, těšit se na společný pobyt dětí v mateřské škole, na společné zážitky. Upevňovat prostorovou orientaci ve třídě, školce, školní zahradě, venku.

Utvářet pěkné vztahy mezi sebou navzájem, posilovat prosociální chování v dětské herní skupině, poznávat kamarády. Začínat rozlišovat různé formy jednání a získávat postupně stále větší samostatnost v chování.

Usnadnit dětem poznávání, že jsme každý součástí lidské společnosti, která se řídí určitými pravidly. Podporovat utváření pozitivních vztahů dětí a dospělých, pozitivní tolerance se všemi odlišnostmi.

Uvědomovat si sociální vazby, přátelství, příbuzenství v širší míře a uznávat je jako formu organizace, ve které je třeba volně spolupracovat a navazovat konstruktivní vazby.

Vnímat změny v počasí, přírodě, pozorovat podzimní práce na polích.

Vnímat ptačí svět všemi smysly, vnímat a hodnotit vliv člověk a jeho zásahu do přírody na kvalitu života ptáku i ostatních živočichů.

Seznamovat se se svátky a pranostikami k danému období.

Charakteristika tematického celku:

- seznámení s prostředím MŠ – třídy, šatny, pracovny, přípravný jídlá, zahrada, okolí
- znalosti svého jména, adresy, název třídy, jména kamarádu, své značky, jména učitelek, rodičů, sourozenců,
- znát cestu z domova do MŠ a zpět
- rozvíjení kamarádských vztahu, podporovat zájem dětí dovědět se něco nového o svých kamarádech, o jejich zájmech
- poznávání pedagogických a provozních pracovníku
- zjišťování úrovně sebeobsluhy a hygienických návyku, poznávání předmětů denní potřeby
- osvojování běžných pravidel společenského chování - pozdravit při příchodu i odchodu, poděkovat, omluvit se
- přijímání pravidel v herních situacích a přivýkání základním normám
- fyzické i psychické vlastnosti lidí, dovednosti, schopnosti, city
- rozvíjení schopnosti samostatného vyprávění svých zážitku
- seznámení s denním režimem, časovou posloupností jednotlivých činností v MŠ ráno, dopoledne, poledne, odpoledne-kdy, co děláme
- péče o společné hračky a zařízení – šetrné zacházení, úklid

Říjen

Kompetence k učení:

Má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije

Kompetence k řešení problémů:

Problémy reší na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problému a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost

Komunikativní kompetence:

Dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)

Sociální a personální kompetence:

Napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí

Činnostní a občanské kompetence:

Chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem, a že naopak lhostejnost, nevládnost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky

Sexuální výchova: učit se chápat rozdíl mezi chlapci a děvčaty, ženy a muži.

Primární prevence: varovat děti před neumytým ovocem a jeho požívání špinavýma rukama.

Záměry tematického celku:

Osvojovat si jednoduché poznatky o přírodě a jejich proměnách. Sledovat charakteristické rysy podzimního období, péče o své okolí.

Mateřská škola Raduň, Gudrichova 40, 747 61 Raduň

Objevovat význam ovoce a zeleniny pro zdraví člověka. Vnímat barvy, vůně, velikost, množství, rozdílnost v podzimním období.

Seznámit se s možnostmi využití přírodnin. Rozvíjet zručnost s různým přírodním materiálem. Chápat některé vztahy mezi prvky nejbližšího přírodního a sociálního prostředí a posilovat úctu k živé i neživé přírodě. Uplatnit vlastní zkušenosti z pozorování a pobytu v přírodě. Seznamovat se s pravidly chování ve vztahu k přírodě, co je nebezpečné, na co je třeba si dávat pozor. Seznamovat se s některými kulturními projevy, zvyky a tradicemi důležitými pro nejbližší okolí.

Charakteristika tematického celku:

- pozorování přírody, její estetické vnímání, ochrana, poučení, proč ji neníčit
- pozorování sklizně na polích, v zahradách, seznámení s plody stromu a keřů, význam ovoce a zeleniny
- pozorování a dělení podzimního ovoce a zeleniny podle daného kritéria, popis a hygienické návyky spojené s jeho požíváním
- prohlížení a vyhledávání v přírodopisných encyklopediích
- konstruování obrázců z přírodnin
- charakteristické rysy podzimní přírody
- listnaté stromy a jejich poznávání
- sběr přírodnin, stavění z přírodnin
- cvičení s přírodninami
- zvyky a obyčejy spojené s podzimem
- pozorování změn v přírodě způsobených vlivem člověka v kladném i záporném smyslu
- proč vznikají kaluže, chladný déšť, studený vítr
- možnost vytváření kalendáře počasí a přírody
- posilování zvědavosti, zájmu, radosti z objevování
- chápat společenské role – dítě – rodič – učitelka
- podzimní práce na zahradách – pomůcky, naše zapojení, význam
- podzimní úklid -zahrada – ekologické zaměření – shrabování listů

Listopad

Kompetence k učení:

Získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení

Kompetence k řešení problémů:

Řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého

Komunikativní kompetence:

Domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci

Sociální a personální kompetence:

Dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost

Činnostní a občanské kompetence:

Spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat

Mateřská škola Raduň, Gudrichova 40, 747 61 Raduň

Sexuální výchova: každé dítě má svou rodinu, jsou různé typy rodiny ve kterých děti žijí, mají se navzájem rádi.

Primární prevence: učit se dodržovat pravidla hry, umět prohrávat a neposmívat se kamarádům.

Záměry tematického celku:

Rozvíjet všechny smysly. Vytvářet si životní postoje prospívající zdraví.

Všímat si změn v přírodě. Uvědomit si, že příroda kolem nás se mění v souvislosti s ročními obdobími.

Význam péče člověka o volně žijící zvířata. Získávání vztahu ke všemu živému kolem nás, citlivosti k živým tvorům, k přírodě. Pozorovat zvířata a hmyz, jak se připravují na zimu a chystají zásoby. Uskutečnit podzimní výlet za zvířátky.

Pozorování měnící se přírody, holé stromy a keře

Charakteristika tematického celku:

- pozorování změn v přírodě, barvení listů, změna barev v přírodě
- pojmenování ročních období, střídání, char. znaky
- získávání poznatků o životě zvířat v lese, rozdíly mezi zvířaty domácími
- zvuky různých zvířat, ptáků, nahrávka
- pozorování změn počasí, podzimní počasí, charakteristika
- vlastnosti větru, co dělá vítr s listím
- podporování vzájemných vztahů u dětí
- uvědomování si pojmů nahoře, dole, před, za
- nácvik rytmu, udržení správného rytmu při vytleskávání, vyťukávání
- pozorný poslech čteného textu, snaha převyprávět základní děj
- znát názvy základních geometrických tvarů
- lepení na společný strom
- lisování listů
- otisky listů, dokreslení

Prosinec

Kompetence k učení:

Klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo

Kompetence k řešení problémů:

Chápe, že vyhýbat se řešení problému nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit

Komunikativní kompetence:

Ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog

Mateřská škola Raduň, Gudrichova 40, 747 61 Raduň

Sociální a personální kompetence:

Chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí, a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování

Činnostní a občanské kompetence:

Uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu

Sexuální výchova:znát pojem kamarád a přátelství, kamarádi si navzájem neubližují, dovedou si odpouštět.

Primární prevence: Podporovat dětská přátelství, vést děti ke vzájemné úctě, najít schopnost odpouštět.

Záměry tematického celku:

Příprava společných slavností, seznamovat se s tradicemi vánočních svátků. Uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a vyjadřovat je. Uvědomovat si citovou vazbu k rodinným příslušníkům a k lidem kolem nás. Podporovat potřebu společného sdílení nejkrásnějšího období v roce – vánoc. Učit se úctě k rodičům, lidem, věcem...

Přibližovat české lidové tradice, posilovat prosociální chování, rozvíjet povědomí o důležitých lidských hodnotách (úcta, pokora, obdarování, sdílení, souznění). Přibližovat a zpřístupňovat dětem lidové slovesnosti. Seznamovat se s některými kulturními projevy, zvyky, tradicemi a pranostikami.

Charakteristika tematického celku:

- příprava na advent, vánoce, zvyky, obyčeje
- příprava oslav svátku sv. Mikuláše
- posilování lásky k rodině, kamarádům, lidem
- rozvíjení citu pro krásu a tvořivost
- spoluprožívání radosti ze společné přípravy na vánoční svátky
- seznamování s výtvarnými technikami, výzdoba MŠ, výroba vánočních ozdob, dárku, vánočního cukroví,
- příprava vánoční besídky, vánoční písně, koledy
- vánoční pohlednice – pošta, povolání listonoše
- četba zimní pohádky – Sněhová královna
- zacházení se svíčkami, důležitost bezpečného zacházení, přítomnost dospělého, prevence vzniku požáru
- přání svým blízkým, kamarádům- co jim přejeme dobrého
- upevňování pocitu štěstí a spokojenosti (víra), společné prožívání ván. svátku v rodině, ve skupině dětí (ve třídě)
- vánoční nadílka zvířátkům, zdobení stromku v přírodě ovocem a zeleninou pro zvěř
- odkud se vzalo uhlí – vznik, účel, význam
- zpívání koled se sousedy nebo školami v oblasti spolupráce (pozdání blízkých obyvatel)
- seznámení s biblickým příběhem, proč slavíme vánoce

Leden

Kompetence k učení:

Učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům

Kompetence k řešení problémů:

Při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích

Komunikativní kompetence:

V běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou

Sociální a personální kompetence:

Ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy

Činnostní a občanské kompetence:

Odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem

Sexuální výchova: Každý má právo na své soukromí a stud, co je to tajemství.

Primární prevence:nesahat na neznámé věci, nebrat nic od cizích lidí.

Záměry tematického celku:

Vnímat krásu přírody v zimě. Aktivně poznávat a rozvíjet u dětí poznatky a zájem o živou i neživou přírodu, její proměny a zákonitosti. Vést děti k její ochraně. Vhodnou stimulací se učit kontrolovat a ovládat své tělo, rovnováhu a koordinaci práce rukou s hrubou motorikou. Manipulovat s předměty a materiály, které poskytuje nejbližší okolí. Vytvářet povědomí o existenci jiných kultur a národností. Vytvářet podmínky pro základy práce s informacemi. Vytvářet elementární povědomí o přírodních zákonitostech jejich vlivu na člověka. Zaměřit se na experimentování, pokusy a utvářet povědomí o různosti kulturního a přírodního prostředí.

Charakteristika tematického celku:

- charakteristické znaky zimy-sníh, mráz, tvoří se led, fouká ledový vítr, sněhové bouře
- kalendář počasí a přírody
- zimní oblečení, chránit se před chladem
- seznámení s nemocemi charakteristickými pro období zimy
- zvířata a ptáci v zimě, péče o ně, jak ve městě, tak v lese
- prožívání zimních radovánek se sněhem, vlastnosti sněhu ledu- nebezpečí uklouznutí, význam posypu na cestách a chodnících
- přípravy jednoduchých pokusů – rozpuštění a zamrzání vody, tání ledu, sněhu, srážení páry
- seznamování s poznatkem, že sníh chrání přírodu (pole, louky, zahrady)
- posilování společného dosahování cíle – vést ke společnému prožívání vítězství, k pomoci slabšímu (zimní OH), pochopit význam fair play
- seznámit s tradicí OH

Mateřská škola Raduň, Gudrichova 40, 747 61 Raduň

- realizace a dramatizace zimní olympiády ve třídě i na zahradě
- upevňování vědomí vlastní bezpečnosti při zimních sportech – vhodná ochrana – helma, brýle
- rozvíjení fyzických dovedností při zimních sportech – bobování, koulování
- prohlížení encyklopedií a časopisu – hledání obrázku, kde lidé žijí jinak
- vytváření eskymáckého iglú z kostek cukru
- práce s mapou
- tvoření na sněhu – sněhuláci, iglú,

Únor

Kompetence k učení:

Pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí

Kompetence k řešení problémů:

Nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

Komunikativní kompetence:

Dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řecovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)

Sociální a personální kompetence:

Je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným

Činnostní a občanské kompetence

Dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky

Sexuální výchova: dítě má právo odmítnout jakékoliv důvěrnosti, nikdo nemá právo dotýkat se dítěte a mazlit se s ním, pokud nechce.

Primární prevence: Jak si zdraví můžeme chránit a cvičit proti nemocím, hovořit o hygieně, pohybu a zdravé výživě.

Záměry tematického celku:

Rozvíjet všechny smysly. Vytvářet si životní postoje prospívající zdraví, osvojovat si poznatky o svém těle, získávat povědomí o způsobu osobního zdraví a bezpečí. Objevovat postupně své vlastnosti spolu s poznáváním vlastního těla a respektováním ostatních. Poznávat vlastní fyzické a motorické schopnosti a uvědomovat si i své nedostatky. Osvojovat si základy péče o vlastní tělo vytvářením základních zdravotních a sebezáchovných návyků a vyhýbat se přímému nebezpečí. Probudit zájem o péči o své zdraví a učit se předcházet úrazům a nemocem. Změny v počasí – důležitost oblékání.

Charakteristika tematického celku:

- lidské tělo: celkový obraz o těle a jeho částí
- hygiena, zdraví a péče o tělo, nemoci a bolest: nejběžnější nemoci a jejich příznaky
- způsoby předcházení některým nemocem
- služby související se zdravím: nemocnice a lékař, zájem o práci lékaře, překonávat obavy z návštěv u lékaře, příprava dítěte na případný pobyt v nemocnici, prostředí, zdravotnický materiál
- určování předmětů souvisejících s péčí o tělo a povoláním lékaře

Mateřská škola Raduň, Gudrichova 40, 747 61 Raduň

- rozlišování pravé a levé strany
- rozlišování a předcházení nebezpečí, úrazům
- zařazování her na téma rodina, přátelství
- pochopení vztahu mezi jednáním a důsledkem (př. nebezpečné chování na cestě - úraz, nedostatek teplého oblečení – nachlazení)
- opatrné chování vůči cizím, neznámým lidem, důvěra v lidi blízké, v jejich rady, pokyny
- poznávat nebezpečné předměty, přístroje, vést děti k opatrnosti
- péče o nemocné a staré lidi – úcta k jejich osobnosti a stáří
- matematické a prostorové pojmy – geom. tvary, počet, velikosti, polohy –

Březen

Kompetence k učení:

Odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých

Kompetence k řešení problémů:

Rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit

Komunikativní kompetence:

Ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku

Sociální a personální kompetence:

Pri setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout

Činnostní a občanské kompetence:

Svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat

Sexuální výchova: Učit děti dbát o čistotu svého těla, včetně pohlavních orgánů, chránit si tělo při hrách, předcházet zranění.

Primární prevence: Seznámit děti s negativními jevy-lenost, pohodlnost, vést děti k radosti z pohybu a pravidelného cvičení.

Záměry tematického celku:

Všímat si nového života v přírodě, lidových tradicích a zvyku., rozvíjet tvořivost, správně používat materiály. Přiblížit dětem prostřednictvím hry lidové tradice a zvyky, vést je k úctě k lidovým tradicím, společně sdílet velikonoční čas. Poslouchat lidové písně, učit se je. Chápat obsah lidových pohádek, říkanek, koordinovat pohyby těla, získávat obratnost v pohybech. Poznávat a popisovat části rostlin a jejich životní cyklus. Cítit odpovědnost za péči o rostliny. Správně tvořit jednoduché věty, pojmenovávat různé jevy, poznávat tvary, barvy v přírodě, procvičovat vizuální a motorickou koordinaci. Posilování vlastní zodpovědnosti ve vztahu k přírodě a k životu na Zemi. Upevňovat poznatky o ochraně zdraví, nebezpečí požití jedovatých a neznámých rostlin, jejich účinku na zdraví.

Charakteristika tematického celku:

- změny v počasí, probouzení přírody

Mateřská škola Raduň, Gudrichova 40, 747 61 Raduň

- srovnávání ročních období
- příprava půdy pro jarní setí, sázení, růst rostlin, péče o ně
- pozorování rostlin, jejich částí, sensorických vlastností (tvar, vůně, barva)
- pozorování vztahu mezi rostlinami a lidmi (potrava, léčivé byliny)
- rozhovory o životním prostředí a způsobech jeho ochrany
- zvířátka a jejich mláďátka
- charakteristické rysy zvířat domácích, hospodářských a lesních, jejich význam a užitek, sledování návratu ptáku
- příprava na svátky jara, velikonoční zvyky, tradice – tvořivost, estetika
- změny v oblékání na jaře
- pohybové činnosti, sport, význam zdravé výživy na jaře
- střídání ročních období – charakteristika
- práce na zahrádkách - předměty, pomůcky, stroje, činnosti, význam
- vztah rodič – dítě, u zvířat – péče matky o své mládě, city, chování
- poznávání a pojmenovávání několika druhů jarních květin
- vyhledávání jarních květin a jiných znaků jara v encyklopediích, dětských knihách, časopisech

Duben

Kompetence k učení:

Má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije

Kompetence k řešení problémů:

Zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti

Komunikativní kompetence:

Ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní

Sociální a personální kompetence:

Samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej

Činnostní a občanské kompetence:

Má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých

Sexuální výchova: Vědět, že každý jednou dospěje, bude se měnit a podobat tatínkovi, mamince, musí správně a zdravě jíst, spát, hrát si a sportovat.

Primární prevence: Podporovat důvěru ve vlastní síly a schopnosti, učit se uvědomovat si nebezpečí okolí (injekční jehly...).

Záměry tematického celku:

Získat povědomí o správném chování člověka k přírodě a životnímu prostředí.

Vytvářet základní kulturní a společenské postoje dětí. Samostatně se výtvarně vyjadřovat.

Dodržovat kulturní a společenské návyky. Rozvíjet povědomí

o životě zvířat a lidí na planetě Zemi a získat povědomí o přátelství a toleranci lidí všech barev pleti. Vytvářet povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s lidmi, s planetou Zemí. Poznávání

Mateřská škola Raduň, Gudrichova 40, 747 61 Raduň

nových kultur. Být ochoten otevřeně vnímat okolní svět, reagovat vstřícně na projevy přátelství, respektovat povahové odlišnosti ostatních.

Charakteristika tematického celku:

- uvědomování si co je den, noc, slunce, měsíc
- život lidí na Zemi- města, vesnice, domov dětí
- ekologie Země, třídění odpadu, životní prostředí
- seznamování s různými místy naší Země – bydliště, rodiště, rekreační oblasti, hlavní město (sídlo prezidenta republiky)
- seznámení s pojmem planeta Země, její postavení ve vesmíru
- co na planetě najdeme – pevniny, more, ostrovy, hory, reky, lesy, pouště atd.
- seznamování s dopravními prostředky
- význam a rozlišování dopravních prostředků podle místa a způsobu jejich pohybu
- srovnání života u nás a jinde – shodné znaky, rozdíly
- naše město, náš kraj, místo, kde jsem doma
- možnosti dorozumění s lidmi v jiném státě – komunikační hry
- pravidla slušného chování – zdravení, poděkování, pomoc starším
- postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat kolem sebe pořádek
- vaření a ochutnávání různých čajů
- čtení z knihy Malá čarodějnice, práce s příběhem
- prohlížení knih a hledání ilustrací s tématem čarodějnic
- seznamování dětí s tradicí Slet čarodějnic
- rozhovory o čarodějnicích v pohádkách – ve kterých se vyskytuje, jaké má vlastnosti, která zvířata k ní patří
- práce s říkadly, hádankami, slovní hříčky, rýmy....

Květen

Kompetence k učení:

Získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení

Kompetence k řešení problémů:

Zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti

Komunikativní kompetence:

Dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)

Sociální a personální kompetence:

Samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej

Činnostní a občanské kompetence:

Má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat

Sexuální výchova: Vysvětlit dětem okolnosti narození, těhotenství, porod, péče o děti, úloha dvou pohlaví.

Primární prevence: Poznávat smysl života, plánování, jak bude život vypadat za ...let.

Záměry tematického celku:

Uvědomovat si význam rodiny, uvědomit si nejbližší členy své rodiny, vztah k mamince, poznat strukturu rodiny. Prožít radostně sváteční událost – Svátek matek. Vědět, že rodina ochrání naše osobní soukromí a bezpečí. Upevňovat sounáležitost s živou a neživou přírodou, seznamovat se světem rostlin a živočichů. Vedet, že je správné třídit odpad a chovat se k přírodě ekologicky. Hledat odpovědi na otázky týkající se živých tvorů. Vnímat proměny v přírodě i v náladě lidí. Seznamovat se s koloběhem vody v přírodě, významem přehrad, jak se dostane pitná voda do našich kohoutků, vést děti k neplýtvání vodou, seznámení s pojmy, dešťík, liják bouřka, krupobití, povodeň.

Charakteristika tematického celku:

- zaměření na rodinu, její příslušníky
- vést děti k uvědomení si citového zázemí v rodině, úcta, láska, poděkování mamince
- společná příprava dárečků, vystoupení k svátku matek
- hovořit s dětmi o pracích na zahradě, nářadí, profese, materiály
- změny v počasí, přírodě – kalendář
- květiny zahradní, luční, pokojové, stromy, keře, plody
- péče o přírodu zalévání, ošetřování, co potřebují rostliny k růstu, význam živin
- umet se postarat sám o sebe, oblékání, svlékání, obouvání...
- jak jsme přišli na svět
- charakterové vlastnosti lidí – dobré i špatné – užití knih, vlastní zkušenosti...
- chování doma a v MŠ – shoda, rozdíly...
- koloběh vody v přírodě, zavlažování, význam pro člověka
- život v moři, ve vodách, v trávě, pod zemí, ve vzduchu, v horách, na severu či v tropech

Červen

Kompetence k učení:

Učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům

Kompetence k řešení problémů:

Chápe, že vyhýbat se řešení problému nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit

Komunikativní kompetence:

Ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku

Sociální a personální kompetence:

Spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim

Mateřská škola Raduň, Gudrichova 40, 747 61 Raduň

Činnostní a občanské kompetence:

Chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí, a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování

Sexuální výchova: Vést s dětmi rozhovory na téma-mohu jít sám do lesa, co uděláš, když ti někdo cizí něco dává?

Primární prevence: Seznámit děti se škodlivými vlivy-pití alkoholu, kouření cigaret.

Záměry tematického celku:

Osvojovat si sounáležitost s ostatním světem, seznamovat děti s technickým pokrokem ve vývoji dopravních prostředků, hledání souvislostí mezi dopravou a životním prostředím. Seznamovat se se světem lidí, různých národností, odlišných kultur. Vědět, že svět není jen místo, kde žijeme, ale je i daleko za hranicemi Česka. Nahlédnout i do minulosti na základě her a metod prožitkového učení. Vědět o přírodních rezervacích plných krásy a zajímavých

živých tvorů. Osvojit si správné chování návštěvníků zoologické zahrady ke všem živočichům a rostlinám. Vedet, že činnosti člověka mohou ovlivnit život zvířátek i vzhled přírody kolem nás.

Charakteristika tematického celku:

- radostné prožívání svátku MDD
- cestování, výlety, prázdniny, chování na cestách, upozorňovat na nebezpečí vody, slunění
- poznávání památek a významných míst v blízkém okolí
- poznávání exotických zvířat: charakteristické rysy, potrava, původní výskyt, chování, zvláštní péče
- volně žijící zvířata, ptáci a hmyz
- návštěva muzea
- povolání veterinář, ošetřovatel v zoo
- rozloučení s budoucími školáky, hovořit s dětmi o budoucí škole
- letní sporty – realizace letní olympiády na zahradě
- práce s encyklopedickými listy
- nebezpečí hrozící v dopravních prostředcích
- ochrana před sluncem (zrak, kůže) – zásady, přiměřené oblékání
- výlety, procházky s rodinou, jak děti tráví s rodiči volný čas, co pro ně rodiče připravují, jak se jim věnují
- charakter lesní přírody, počasí, změny v přírodě
- plán prázdnin – kam děti pojedou, činnosti o prázdninách
- co umí předškolák – čísla, písmena, podepsat se apod.
- návštěva lesa, život v lese, ochrana a péče o les, význam

Nadstandardní vzdělávací nabídka

Děti mají možnost zdokonalovat své sportovní předpoklady v různých sportovních kroužcích dle výběru zákonných zástupců a nabídky agentur. Hudební předpoklady mohou rozvíjet hrou na flétnu, seznamujeme děti se základy angličtiny.

Mateřská škola Raduň, Gudrichova 40, 747 61 Raduň

P. uč. Bc Jana Heclová provádí každoročně diagnostiku všech dětí, vybere děti se specifickými vzdělávacími potřebami a po konzultaci s rodiči těchto dětí, jsou zařazeny do programu Maxík. Jedná se o stimulační program, který má děti připravit na vstup do 1. třídy základní školy.

Tradiční akce mateřské školy

- návštěva kulturních představení dle nabídky
- návštěva Mikuláše s nadílkou
- vánoční nadílka s programem pro rodiče
- vítání občánku na obecním úřadě
- Klubíčko
- ekologická výchova (Vita)
- schůzka rodičů s logopedem, psychologem, ukázka práce dětí
- karneval v prostorech školy
- Den otevřených dveří u příležitosti Velikonoc
- beseda s policistou
- exhibice dravých ptáků
- oslava Dne matek
- návštěva Slezského muzea
- oslava Dne otců
- školní výlet
- oslava Dne dětí
- divadelní představení v MŠ Chvalíkovice
- návštěva zámku v Raduni
- návštěva Základní školy
- rozloučení se školáky, zábavné hry

Očekávané výstupy

Kompetence k učení:

Soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů. Získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení. Má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody a techniky, které dítě obklopují, o jeho rozmanitostech a proměnách, orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije. Klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje, chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí, poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo. Učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje, při zadané práci dokončí, co započalo, dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům. Odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých. Pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí.

Kompetence k řešení problémů:

Všímat si dění i problémů v bezprostředním okolí, přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva a aktivní zájem. Řeší problémy, na které stačí, známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého. Problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti, postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje, vymýšlí nová řešení problémů a situací, hledá různé možnosti a varianty- (má vlastní originální nápady), využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazie a představivosti. Při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických matematických a empirických postupů, pochopí i jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích. Zpřesňuje si početní představy, využívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti. Rozlišuje řešení, která jsou funkční, vedoucí k cíli a řešení, která funkční nejsou, dokáže volit mezi nimi. Chápe, že vyhybat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou, uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit. Nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale i za snahu.

Komunikativní kompetence:

Ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky a odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje, vede smysluplný dialog.

Dokáže se vyjadřovat a slovně sdělovat své prožitky a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými...). Domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci, v běžných situacích komunikuje bez zábran.

a ostychu s dětmi i dospělými, chápe, že být komunikativní, vstřícné a iniciativní je výhodou.

Ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní. Průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím. Dovede využít komunikativní a informativní prostředky, se kterými se běžně setkává - (knihy, encyklopedie, počítač, telefon ...).

Ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se je učit, má vytvořeny elementární předpoklady k učení cizího jazyku.

Sociální a personální kompetence

Samostatně rozhoduje o svých činnostech, umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej, uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky, dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování, vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost. Ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřít, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje, v běžných situacích uplatňuje základní návyky a pravidla společenského styku, je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy. Napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí, spolupodílí se na společných rozhodnutích, přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti, dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim. Při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně, nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, dovede odmítnout, je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem, chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou, dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování.

Mateřská škola Raduň, Gudrichova 40, 747 61 Raduň

Kompetence činnosti a občanské

Svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat, dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky, odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže změnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem, chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá. Má smysl pro povinnost ve hře, práci, učení, k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně, váží si práce a úsilí druhých.

7. Evaluační systém

Cílem evaluace bude ověřovat a zlepšovat kvalitu veškerých činností v naší mateřské škole, vyhodnocovat podmínky školy. Evaluace a autoevaluace budou nezbytnou součástí vzdělávacího procesu. Naší snahou je, aby hodnotící systém byl smysluplný a poskytoval pedagogickým pracovníkům účelnou a pravdivou zpětnou vazbu o efektivitě školního vzdělávacího programu, o výsledcích vlastní práce. Součástí každé evaluační činnosti bude její vyhodnocování, které bude zahrnovat i návrhy opatření, případně i návrhy na další úpravu ŠVP. ŠVP bude stále pracovním materiálem celého kolektivu pedagogů na naší škole.

Pravidla evaluace :

- Všechny evaluační procesy probíhají na základě souladu ŠVP, TVP s RVP.
- Hodnocené jevy jsou analyzovány více způsoby a různými diagnostickými prostředky.
- Výstupy hodnocení a evaluace mají vždy taktní formu sdělení úspěšnosti či neúspěšnosti, řídí se pravidly diskretnosti.
- V oblasti sociálních vztahů jsou evaluační procesy diferencovány formou taktní jednání do oblastí: učitel x dítě
učitel x učitel
učitel x rodič.

Naplňování cílů programu

Kriteria kompetencí k učení

Časový rozvrh: průběžně, leden, červen

Nástroje: pozorování, diskuse, práce dětí

Kdo: učitelky, učitelka pověřená řízením MŠ

- soustředí se
- reaguje na pokyn
- pracuje podle návodu
- výsledek porovnává se zadáním

Kriteria řešení problémů

Časový rozvrh: průběžně, leden, červen

Nástroje: pozorování, diskuse, samostatná práce, dramatizace

Kdo: učitelky, učitelka pověřená řízením MŠ

Mateřská škola Raduň, Gudrichova 40, 747 61 Raduň

- zaregistruje nesoulad mezi záměrem a skutečností
- zkouší experimenty, různé postupy
- nebojí se chybovat
- touží po zvládnutí problému

Kriteria kompetencí komunikativních

Časový rozvrh: průběžně, leden, červen

Nástroje: diskuse

Kdo: učitelky, učitelka pověřená řízením MŠ

- používá správné pojmy
- vyjadřuje souhlas-nesouhlas (srozumitelně)
- reaguje na sdělení, gesta učitelky i ostatních dětí

Kriteria kompetencí sociálních a personálních

Časový rozvrh: průběžně, leden, červen

Nástroje: pozorování, diskuse

Kdo: učitelky, učitelka pověřená řízením MŠ

- projevuje citlivost vůči ostatním dětem
- zvládá role vedoucí i podřízené
- napodobuje sociální vzorec
- odstup při kontaktu s cizími lidmi

Kriteria kompetencí činnostních a občanských

Časový rozvrh: průběžně, leden, červen

Nástroje: pozorování, práce dětí

Kdo: učitelky, učitelka pověřená řízením MŠ

- správně drží psací náčiní
- vyrovnává se se změnami
- váží si práce a úsilí druhých
- shoduje činnost úkolu a cíle

Diagnostika

Časový rozvrh: průběžně, 1x měsíčně, 3x ročně, 2x ročně

Nástroje: pozorování dětí, grafický záznam, konzultace

Kdo: učitelky, uč. pověřena řízením MŠ

- grafické cviky
- diagnostika dětské kresby postavy
- dětské charakteristiky
- zhodnocení pokroků prací jednotlivých dětí

Kvalita podmínek vzdělávání

Časový rozvrh: průběžně, červen

Nástroje: záznamy z pedagogických rad a provozních porad, kontrolní činnost

Kdo: všechny pracovnice, učitelka pověřená řízením MŠ

- budova, technický stav
- vybavení tříd, nábytek
- pomůcky hračky

Mateřská škola Raduň, Gudrichova 40, 747 61 Raduň

Způsob zpracování a realizace obsahu vzdělávání

Časový rozvrh: v průběhu i závěru tematických celků, pololetní

Nástroje: konzultace učitelek, hospitace učitelek kolegyním, vedoucí učitelky, pedagogické rady, průběžné vyhodnocování společně s dětmi, rozbor dokumentace školy, analýza dětských prací, pozorování dětí při činnostech

Kdo: učitelky, učitelka pověřená řízením MŠ

- ověření souladu TVP s RVP
- vhodnost zpracování celků i jeho částí
- přehlednost a funkčnost TVP
- přínos projektu dětem

Práce pedagogů

Osobní rozvoj pedagogů

Časový rozvrh: průběžně, konec školního roku

Nástroje: konzultace, pedagogické rady, hospitace

Kdo: učitelka pověřená řízením MŠ

- uplatnění nových poznatků z DVPP
- odbornost
- úroveň plánování
- autoevaluace vlastního vzdělávacího procesu

Spolupráce s rodinou, zřizovatelem, ZŠ, ostatními MŠ

Časový rozvrh: celoročně, průběžně

Nástroje: záznamy z jednání, fotodokumentace, vystoupení dětí na veřejnosti, účast v soutěžích, akce pro rodiče, rozhovory s rodiči, zprávy na www stránkách zřizovatele

Kdo: všichni zaměstnanci MŠ

- kvalita a účelnost zvolených metod ve vztahu k naplnění stanovených záměrů v ŠVP

Výsledky evaluace slouží:

- ke zkvalitnění pedagogické práce
- jako objektivní podklady pro výroční zprávu

Zpracovala: Hana Říčná

Školní vzdělávací program je schválený Školskou radou a byli s ním seznámeni paní ředitelka příspěvkové organizace a všichni zaměstnanci MŠ Raduň a Vršovice.